

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
In the Name of Allah, the Compassionate the Merciful

سرشناسه: رحمت نیا، محمد، ۱۳۲۶ -
عنوان و نام پدیدآور: رستاخیز در کلام وحی/محمد رحمت نیا.
مشخصات نشر: قم: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۰۵.
مشخصات ظاهری: ۶۴۶ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۵-۴۴۴-۷
یادداشت: کتابنامه: ص. [۶۴۵] - ۶۴۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع: رستاخیز -- جنبه های قرآنی
شناسه افزوده: جامعه المصطفی ﷺ العالمية. مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
رده بندی کنگره: BP۱۰۴
رده بندی دیوبندی: ۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۲۶۲۹۰۲
این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است

BP1604

رستاخیز در کلام وحی

مؤلف: محمد رحمت نیا

چاپ اول: ۱۴۰۵ ش / ۱۴۴۷ ق

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ شمارهگان: ۵۰۰ قیمت:

مراکز پخش

* ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸

تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴ / +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۹

pub_almustafa

pub-almustafa.ir

با سپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند

* مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری

* مدیر انتشارات: حسن مسلمی

* ناظر چاپ: محمدرضا غلامی

* ناظر فنی: سید محمدرضا جعفری

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

رستاخيز در كلام وحى

محمد رحمت نيا

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی، فراروی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این رو، مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری علیه السلام می‌باشد.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی، اقتضا دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم، با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند، گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی و پژوهشی، در گرو نظام منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه، نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد.

«جامعة المصطفی علیه السلام العالمية» به‌عنوان بخشی از این مجموعه، که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون آموزشی و پژوهشی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام

فهرست

۲۳	پیشگفتار
۲۵	مقدمه

بخش اول: حتمی بودن وقوع قیامت

۳۱	فصل اول: برخی نام‌های قیامت در قرآن
۳۱	الْحَاقَّةُ
۳۲	الْقَارِعَةُ
۳۳	الْعَاشِيَةُ
۳۳	التَّغَابُنُ
۳۵	الطَّامَّةُ
۳۶	يَوْمِ الدِّينِ
۳۶	يَوْمِ الْحِسَابِ
۳۷	يَوْمِ الْحَسْرَةِ
۳۸	النُّشُورِ
۳۸	يَوْمِ الْبَعْثِ
۴۱	فصل دوم: حتمی الوقوع بودن روز قیامت و زنده شدن مردگان
۴۱	نمودن تردید در وقوع روز قیامت
۴۲	قطعی بودن قیامت
۴۳	واقعی بودن وعده قیامت

- ۴۴ حتمی بودن وقوع قیامت _____
- ۴۵ رسیدن ناگهانی قیامت برای گناهکاران _____
- ۴۶ ناگهانی بودن قیامت، زیان کاری برای تکذیب‌کنندگان ملاقات با خدا _____
- ۴۸ آمر به ترساندن انسان‌ها از قیامتی که نزدیک است _____
- ۴۹ حق بودن روز قیامت _____
- ۵۰ آسان بودن برپایی قیامت برای خداوند از یک چشم‌برهم‌زدن شما _____
- ۵۲ برانگیخته شدن شما در قیامت _____
- ۵۲ استدلال برانگیخته شدن در قیامت _____
- ۵۵ زنده کردن مردگان توسط خداوند _____
- ۵۶ بازگردانده شدن شما به سوی او در آن روز _____
- ۵۷ گردآوری همگان در قیامت _____
- ۵۸ خداوند رحمت را بر خود مقرر کرده است _____
- ۶۰ بازگشت شما در قیامت به سوی او _____
- ۶۰ شمارش خداوند از اعمالتان در قیامت که آن‌ها فراموش کردید _____
- ۶۱ میراندن و زنده گردانیدن در انحصار خداوند _____
- ۶۲ برانگیخته شدن اهل قبور _____
- ۶۳ گمان کافران به زنده نشدنشان _____
- ۶۴ هولناک و تلخ بودن قیامت برای کافران _____
- ۶۵ رفتن انسان‌ها با تلاش و رنج به سوی خداوند و ملاقات او _____
- ۶۷ غافل نبودن خداوند از عملکرد ظالمان _____
- ۶۸ چهارمین بودن خداوند در میان سه نجواکننده _____
- ۷۰ وای بر تکذیب‌کنندگان قیامت _____
- ۷۱ **فصل سوم: استدلال کافران و منکران قیامت** _____
- ۷۱ انکار قیامت توسط کافران _____
- ۷۲ باور نداشتن کافران به زنده شدن پس از پوسیده شدن استخوان‌ها _____
- ۷۳ برانگیخته شدن انسان‌ها؛ اگرچه سنگ و آهن شوند _____
- ۷۴ سخن کافران که چه کسی ما را باز می‌گرداند؟ _____
- ۷۵ زنده شدن کافران به حال خوار و درمانده _____

- ۷۶ _____ تکذیب کنندگان قیامت
- ۷۷ _____ کافران می گفتند نمی دانیم قیامت چیست، فقط گمان داریم
- ۷۸ _____ زیان کار بودن عبادت کنندگان غیر خدا
- ۷۹ _____ در آتش همه جانبه بودن زیان کاران
- ۸۰ _____ خوار و ذلیلانه بودن در آتش
- ۸۱ _____ عذاب دنیا نشانه ای برای ترسندگان از عذاب آخرت
- ۸۲ _____ سزای پنهان کنندگان کلام خداوند
- ۸۳ _____ سخن نگفتن خداوند در محشر با فروشندگان عهد خدا در دنیا
- ۸۶ _____ کور بودن به حقایق دنیا سبب کور بودن در آخرت
- ۸۷ _____ سفارش به توبه به ایمان آورندگان که خدا از گناهشان درگذرد
- ۸۹ _____ **فصل چهارم: زمان وقوع روز قیامت**
- ۸۹ _____ درخواست وقوع زمان قیامت
- ۹۰ _____ یک ساعت پس و پیش نشدن وعده مرگ شما
- ۹۰ _____ آن گاه که قیامت شود
- ۹۱ _____ معلوم نبودن زمان قیامت بر همگان، به جز خداوند
- ۹۳ _____ پرسش منکران از زمان وقوع قیامت
- ۹۳ _____ سؤال از حالت یادآوری قیامت
- ۹۴ _____ علم به زمان قیامت، نزد پروردگار
- ۹۴ _____ مخفی داشتن زمان وقوع قیامت توسط خداوند
- ۹۶ _____ دور بودن زمان قیامت در نظر کافران
- ۹۶ _____ رسیدن عذاب یومِ عقیم به کافران
- ۹۷ _____ زمان وقوع قیامت نزد خداوند
- ۹۸ _____ به سوی خداوند بازگشت نمودن دانش زمان قیامت
- ۱۰۰ _____ علّت به تأخیر افتادن قیامت
- ۱۰۳ _____ **فصل پنجم: مکان استقرار نامه اعمال انسان ها تا روز قیامت**
- ۱۰۳ _____ در سجّین بودن نامه اعمال فاجران پس از مرگشان
- ۱۰۴ _____ در علیین بودن نامه اعمال آبرار پس از مرگشان
- ۱۰۷ _____ **نکته ها و آموزه های بخش**

بخش دوم: دمیده شدن صور اسرافیل

- فصل اول: دمیده شدن صور برای پایان حیات بشری و ذی‌روحان عالم _____ ۱۱۱
- شنیدن صیحه واحده توسط کافران _____ ۱۱۱
- رسیدن زمان صیحه گوش خراش _____ ۱۱۳
- دمیده شدن صور و عَشْ کردن و مُردن جانداران آسمان و زمین _____ ۱۱۴
- دمیده شدن صور، با وحشت مُردن جانداران آسمان‌ها و زمین _____ ۱۱۶
- فصل دوم: دمیده شدن صور برای شروع قیامت و تحولات عظیم آسمان‌ها و زمین _____ ۱۱۹
- دمیده شدن در صور فقط یک بار _____ ۱۱۹
- فرمانروایی مطلق در روزی که در صور دمیده شود، از آن خداست _____ ۱۱۹
- فصل سوم: دمیده شدن صور برای برخاستن انسان‌ها از قبور _____ ۱۲۱
- دعوت به گوش دادن به ندای منادی از مکان نزدیک _____ ۱۲۱
- شنیده شدن صیحه حَقّ در زمان خروج _____ ۱۲۳
- دمیده شدن در صور، روزِ وَعیدِ خداوند _____ ۱۲۳
- با تک صدای زَجْرَه، برخاسته به تماشا ایستند _____ ۱۲۴
- دمیده شدن در صور و گروه‌گروه آمدن انسان به عرصات محشر _____ ۱۲۶
- برخاستن و شتابان رفتن کافران با دمیده شدن صور _____ ۱۲۸
- حاضر شدن همه در محضر پروردگار با صدای یک صیحه _____ ۱۲۹
- از بین رفتن نَسَبیّت میان کافران با دمیده شدن صور _____ ۱۲۹
- کوبیده شدن در ناقور _____ ۱۳۰
- آمدن کافران به محشر با تک صدای زَجْرَه _____ ۱۳۲
- دمیده شدن در صور و محشور شدن مجرمان با چشمان کبود _____ ۱۳۳
- رها شدن یا جوج و مأجوج در قیامت برای موج آسا جمع شدن باهم _____ ۱۳۳
- نکته ها و آموزه‌های بخش _____ ۱۳۷

بخش سوم: زلزله‌های روز قیامت

- فصل اول: زلزله برای انهدام کوه‌ها و از بین رفتن دریاها و هموار شدن سطح زمین _____ ۱۴۱
- عظمت زلزله روز قیامت _____ ۱۴۱

- ۱۴۳ _____ زنان شیرده کودکان شیر خوارشان را در آن روزها می‌کنند
- ۱۴۵ _____ لرزش زمین و کوه‌ها در قیامت
- ۱۴۵ _____ شدت لرزش زمین در قیامت
- ۱۴۶ _____ به شدت لرزاندن لرزاننده
- ۱۴۹ _____ فصل دوم: زلزله برای خروج بدن انسان‌ها از زمین که خلقت جدید یافته‌اند
- ۱۴۹ _____ آمدن لرزاننده دیگر بعد از آن
- ۱۵۰ _____ لرزانده شدن مخصوص زمین
- ۱۵۱ _____ خروج بارهای سنگین از زمین
- ۱۵۲ _____ سؤال انسان از علت لرزش زمین
- ۱۵۳ _____ بیان خبرهای زمین
- ۱۵۴ _____ وحی خداوند بر زمین
- ۱۵۵ _____ نکته‌ها و آموزه‌های بخش

بخش چهارم: انهدام کوه‌ها، خشکیدن آب دریاها، هموار شدن سطح زمین

- ۱۵۹ _____ فصل اول: انهدام کوه‌ها تا به صورت غبار درآیند
- ۱۵۹ _____ درهم کوبیده شدن شدید زمین
- ۱۵۹ _____ به یکباره درهم کوبیده شدن زمین و کوه‌ها
- ۱۶۰ _____ کنده شدن کوه‌ها از زمین
- ۱۶۱ _____ به حرکت درآمدن کوه‌ها در زمین
- ۱۶۱ _____ روانه شدن کوه‌ها به روش مخصوص
- ۱۶۲ _____ حرکت کوه‌ها مانند آب‌ها
- ۱۶۴ _____ درهم کوبیده شدن و ریزریز گردیدن کوه‌ها
- ۱۶۴ _____ پروردگارم کوه‌ها را متلاشی و پراکنده کند
- ۱۶۴ _____ حرکت کوه‌ها تا هموار شدن زمین
- ۱۶۵ _____ حرکت کردن و سراب گردیدن کوه‌ها در قیامت
- ۱۶۶ _____ غبار گردیدن کوه‌ها در قیامت
- ۱۶۶ _____ مانند پشم رنگین شدن کوه‌ها
- ۱۶۷ _____ مانند پشم رنگین حالّاجی شدن کوه‌ها در قیامت

- فصل دَوّم: انفجارها در عمق دریاها و خشکیدن و تمام شدن همه آب‌های دریاها _____ ۱۶۹
- شکافته شدن دریاها _____ ۱۶۹
- جوشیدن و بر افروخته شدن دریاها _____ ۱۷۰
- قَسَم یادکردن خداوند به دریای افروخته شده _____ ۱۷۱
- فصل سَوّم: هموار و مسطح شدن زمین _____ ۱۷۳
- تبدیل زمین و آسمان‌ها به غیر از حالتِ کنونی _____ ۱۷۳
- صاف و هموار شدن زمین در قیامت _____ ۱۷۵
- ندیده شدن پستی و بلندی در زمین روز قیامت _____ ۱۷۶
- دیده شدن صاف و آشکار زمین در قیامت _____ ۱۷۷
- گسترش یافتن زمین در قیامت _____ ۱۷۷
- قرار گرفتن انسان‌ها در قیامت روی زمین هموار _____ ۱۷۹
- نکته‌ها و آموزه‌های بخش _____ ۱۸۰

بخش پنجم: تحولات آسمان‌ها و خورشید و ماه و ستارگان در قیامت

- فصل اوّل: حالات آسمان در روز قیامت _____ ۱۸۳
- در هم پیچیده شدن آسمان مانند پیچیدن نامه‌های مکتوب _____ ۱۸۳
- در قبضه قدرت و ید خدا بودن زمین و آسمان _____ ۱۸۴
- لرزیدن سخت آسمان در آن روز _____ ۱۸۶
- سُرْخگون شدن آسمان همچون فلز گداخته در قیامت _____ ۱۸۷
- پوست کنده شدن آسمان در قیامت _____ ۱۸۷
- شکافته شدن آسمان _____ ۱۸۸
- شکافته گردیدن و به رنگ سُرخِ روغن مذاب در آمدن آسمان _____ ۱۸۹
- سُست گردیدن و شکافته شدن آسمان در قیامت _____ ۱۸۹
- پاره شدن آسمان در قیامت _____ ۱۹۰
- یکسره از هم گسیخته شدن آسمان در قیامت _____ ۱۹۱
- وعده خدا: شکافته شدن آسمان در قیامت _____ ۱۹۱
- فصل دوّم: حالات خورشید و ماه و ستارگان در قیامت _____ ۱۹۳
- درهم پیچیده شدن خورشید در قیامت _____ ۱۹۳

- ۱۹۷ _____ بی فروغ شدن ستارگان در قیامت
- ۱۹۹ _____ تاریخ و محو شدن ستارگان در قیامت
- ۲۰۰ _____ تاریخ و بی نور شدن ماه در قیامت
- ۲۰۰ _____ پراکنده شدن و فرو ریختن ستارگان در قیامت
- ۲۰۱ _____ جمع شدن خورشید و ماه در قیامت
- ۲۰۴ _____ نکته‌ها و آموزه‌های بخش

بخش ششم: خلقت مجدد انسان در قیامت و حالات انسان‌ها هنگام خروج از قبور

- ۲۰۷ _____ فصل اول: خلقت مجدد انسان‌ها در قیامت
- ۲۰۷ _____ آغاز خلقت و بازگرداندن دوباره آن
- ۲۰۸ _____ قَرین شدن هر نفس با همسان خود در آن روز
- ۲۰۸ _____ زمانی که انسان‌ها با یک دعوتِ دعوت‌کننده از زمین خارج شوند
- ۲۰۹ _____ زیر و رو شدن قبرها در آن روز
- ۲۱۰ _____ آگاه شدن انسان از پیش فرستاده‌ها و باقی گذاشته‌هایش
- ۲۱۱ _____ شکافته شدن زمین از روی بدن انسان‌ها
- ۲۱۱ _____ خروج مردم به صورت گروه‌های مختلف از قبور
- ۲۱۳ _____ بیرون آفکندن محتوای زمین
- ۲۱۳ _____ تسلیم بودن زمین در برابر پروردگارش
- ۲۱۴ _____ نبودن هیچ خوفی برای بندگان خداوند در آن روز
- ۲۱۷ _____ فصل دوم: حالات انسان‌ها هنگام خروج از قبورشان
- ۲۱۷ _____ مانند پروانه‌های پراکنده بودن مردمان
- ۲۱۸ _____ خروج کافران از قبورشان مانند تیری به سوی هدف
- ۲۱۹ _____ کافران در آن روز با چشمان فروافتاده و ذلت‌بارند
- ۲۲۰ _____ خروج کافران از قبورشان مانند ملخ‌های پراکنده
- ۲۲۱ _____ فرو خوابیدن صداها در برابر خدای رحمان
- ۲۲۳ _____ هنگام خروج از قبور، گمان کنند در دنیا جز اندکی درنگ نکرده‌اند
- ۲۲۴ _____ مجرمین در میان خود پنهانی می‌گویند که در دنیا فقط ده روز مانده‌اند
- ۲۲۵ _____ گمان کافران به اینکه در دنیا بیش از ساعتی از روز نمانده‌اند

- ۲۲۶ قسم مجرمین به اینکه در دنیا بیش از یک ساعت نمانده‌اند.
- ۲۲۸ مضطرب و بی‌مناک بودن قلب‌هایی در آن روز.
- ۲۲۹ نایبنا و لال و گر بودن گمراهان در قیامت.
- ۲۳۲ خیره شدن چشم‌ها در آن روز.
- ۲۳۴ درخواست منافقان از مؤمنان در قیامت.
- ۲۳۸ نبودن هراس برای مؤمنان از ظلم و نقصان حق.
- ۲۳۹ نجات متقیان از جانب خداوند.
- ۲۳۹ آمدن فرشتگان به استقبال مؤمنان در قیامت.
- ۲۴۰ سواره رفتن متقیان به سوی خدای رحمان در قیامت.
- ۲۴۲ حرکت کردن نورانیت زن و مرد مؤمن در قیامت در مقابل و سمت راستشان.
- ۲۴۴ شاد و مسرور بودن صورت‌هایی در آن روز.
- ۲۴۴ نظاره‌گری شادمانه مؤمنان به سوی مقام پروردگار.
- ۲۴۵ گشاده و نورانی بودن چهره‌هایی در آن روز.
- ۲۴۶ خندان و بشارت‌دهنده بودن صورت‌هایی در آن روز.
- ۲۴۶ شاداب و باطراوت بودن صورت‌هایی در آن روز.
- ۲۴۷ دیده شدن طراوت و نعمت در چهره‌های مؤمنان.
- ۲۴۹ نکته‌ها و آموزه‌های بخش

بخش هفتم: حالات عمومی در عرصات محشر

- ۲۵۲ فصل اول: خصوصیات برجسته روز قیامت.
- ۲۵۲ در آن روز هشت فرشته، عرش پروردگارت را حمل می‌کنند.
- ۲۵۴ روشن شدن زمین به نور پروردگارش در آن روز.
- ۲۵۶ آن روز به مقدار هزار سال دنیا.
- ۲۵۹ پنجاه هزار سال بودن یک روز.
- ۲۶۶ تقسیم شدن انسان‌ها در آن روز به سه گروه.
- ۲۶۸ ایستادن مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان.
- ۲۷۰ خاضع شدن همه چهره‌ها در برابر خداوند در آن روز.
- ۲۷۱ آویخته شدن مورد بخالتِ بخیلان به گردنشان در قیامت.

- داده نشدن کیفراعمال پدر به پسر و پسر به پدر در قیامت ۲۷۲
- کمک نکردن دوست به دوست ۲۷۳
- منفعت نداشتن آرحام و اولادتان برای شما در قیامت ۲۷۵
- نداشتن توان انجام کار برای دیگری در آن روز ۲۷۷
- حمل نکردن بار دیگری در آن روز ۲۷۸
- پیر شدن پسران بر اثر سختی عذاب روز قیامت ۲۸۰
- در آن روز انسان‌ها نتیجه اعمال خود را درمی‌یابند ۲۸۰
- برملا شدن همه رازها در قیامت ۲۸۲
- پنهان نماندن هیچ چیزی از باطن شما در آن روز ۲۸۳
- آشکار شدن همه عملکرد دنیایی انسان‌ها در قیامت ۲۸۳
- نبودن هیچ نیرو و کمکی برای انسان در قیامت ۲۸۴
- روز بدون بازگشت ۲۸۵
- بینا و شنواتر شدن ظالمان روزی که پیش ما آیند ۲۸۶
- سؤال شدن از نعمت‌های داده شده در آن روز ۲۸۷
- داده شدن پاداش عمل هرکسی به خودش ۲۸۸
- فصل دوم: روز جدایی و داوری خداوند میان حق و باطل ۲۹۱**
- متفرّق شدن از همدیگر در قیامت ۲۹۱
- به دستور مأموران اله مجرمان از میان مؤمنان جدا می‌شوند ۲۹۱
- یقیناً وعده‌گاه بودن روز جدایی ۲۹۲
- امروز، همان روز جدایی است که آن را تکذیب می‌کردید ۲۹۳
- وعده‌گاه جدایی مؤمن از کافر ۲۹۳
- داوری پروردگار در آنچه اختلاف می‌کردند ۲۹۴
- سؤال از چگونگی روز داوری ۲۹۵
- حکم خداوند در آنچه اختلاف داشتید ۲۹۵
- گردآوری شما و پیشینیان برای روز داوری ۲۹۶
- مخاصمه نمودن همگی نزد پروردگارتان ۲۹۷
- دستور به قطعه‌قطعه نکردن رشته‌های تابیده خود ۲۹۸

۲۹۹. قرار دادن روز شنبه برای تعطیلی یهودیان که اختلاف می‌کردند.
۳۰۰. فاصله اندازی خداوند میان مؤمنان، یهودیان، صابئان، نصارا، مجوس و مشرکان در قیامت.
- فصل سوم: شهادت پیامبران و فرشتگان بر اعمال انسان‌ها**
۳۰۳. تعیین وقت برای حضور انبیا به منظور شهادت دادن.
۳۰۳. برگزیدن یک شاهد از هر اُمتی در قیامت.
۳۰۵. شاهد آوردن از هر اُمتی برای آنان و شاهد بودن تو نیز بر این اُمت.
۳۰۹. سؤال شدن از اُمت‌ها و پیامبران در مورد مأموریتشان.
۳۱۰. سؤال خدا از پیامبران که مردم چگونه شما را اجابت کردند؟
۳۱۱. سؤال از اُمت که چه پاسخی به پیامبران دادید.
۳۱۲. پوشیده ماندن خبرها در آن روز از آنان.
۳۱۳. سخن پیامبر ﷺ که پروردگارا اُمت من، قرآن را متروک گذاشتند.
۳۱۴. سزاوار نبودن خیانت‌ورزی به پیامبر ﷺ.
- فصل چهارم: قیامت روز تحقّق پاداش و کیفر الهی است**
۳۱۷. دیدن پاداش نیکی، حتی به اندازه یک ذره.
۳۱۷. دیدن جزای بدی حتی به اندازه یک ذره.
۳۱۹. داده شدن جزای عمل هرکسی به خودش.
۳۲۰. هرکسی در قیامت جزای عملش را می‌بیند.
۳۲۱. هرکس با حسنّه آید، بهتر از آن به او داده شود.
۳۲۱. سؤال از دختران زنده به گور شده.
۳۲۴. رها شدن شتران آبستن ده ماهه در آن زمان.
۳۲۴. گرد آورده شدن وحشیان در آن زمان.
۳۲۷. جنبندگان و پرندگان نیز اُمت‌هایی مانند شما انسان‌ها هستند.
۳۳۵. زیان‌کار بودن باطل‌گرایان در قیامت.
۳۳۶. مخصوص خداوند بودن فرمانروایی در آن روز.
- فصل پنجم: سؤال خداوند از عیسی پیامبر و فرشتگان و جنیان در قیامت**
۳۳۷. ای عیسی، تو به مردم گفתי مرا و مادرم را عبادت کنید؟
۳۳۹. جواب عیسی پیامبر که من چیزی غیر از فرمان تو نگفتم.

۳۴۰. جواب عیسی علیه السلام به خداوند در قیامت _____
۳۴۱. ای فرشتگان آیا اینان شما را می‌پرستیدند؟ _____
۳۴۲. بهره بردن فراوان جَنّیان از انسان‌ها _____
۳۵۲. نکته‌ها و آموزه‌های بخش _____

بخش هشتم: حالات مؤمنان و صالحان در قیامت

۳۵۵. فصل اوّل: خصوصیات و جایگاه متّقیان و صالحان در قیامت _____
۳۵۵. درکنار چشمه‌ها و سایه‌ها بودن متّقیان _____
۳۵۷. نزدیک شدن بهشت به پرهیزکاران _____
۳۵۷. نزدیک گردیدن بدون فاصله بهشت به متّقیان _____
۳۵۸. به نزدیک آورده شدن بهشت _____
۳۵۸. در بهترین مکان استقرار یافتن بهشتیان در آن روز _____
۳۵۹. در حال و هوای خوش بودن بهشتیان در آن روز _____
۳۶۱. حال مردانی که تجارت، آنان را از یاد خداوند باز ندارد _____
۳۶۳. پاداش شیء بهتر از هر عمل نیکو _____
۳۶۴. ده برابر بودن پاداش آنان که با اعمال حسنه آمده‌اند _____
۳۶۷. فصل دوّم: جایگاه السّابقون در قیامت _____
۳۶۷. پیشکسوتان مقدّم‌اند _____
۳۷۷. فصل سوّم: جایگاه اصحاب یمین در قیامت _____
۳۷۷. یاران بامیمنت _____
۳۸۷. نکته‌ها و آموزه‌های بخش _____

بخش نهم: حالات کافران در قیامت

۳۹۱. فصل اوّل: حالات اولیه کافران در محشر _____
۳۹۱. باور پیدا کردن کافران به حقیقت مبعوث شدن در قیامت _____
۳۹۲. چگونگی جمع شدن انسان‌ها و دادن کیفر اعمال _____
۳۹۳. تنها آمدن همه آنان به محضر خدا در قیامت _____
۳۹۳. عرضه شدن کافران به صورت صف به محضر پروردگار _____

- ۳۹۴ سر به آسمان و گشاده چشم رفتن ظالمان به دادگاه اله
- ۳۹۶ ناامیدی و سرگردانی مجرمان در قیامت
- ۳۹۶ یاران شوم و بدبخت کدام‌اند؟
- ۴۰۲ درهم کشیده بودن چهره‌هایی در آن روز
- ۴۰۳ پنهان کردن پشیمانی خود را هنگام مشاهده عذاب
- ۴۰۴ بار برداشتن گناه خود و کسانی که به واسطه اینها گمراه شدند
- ۴۰۴ برداشتن بار گناه خود و بار فریب داده‌ها در قیامت
- فصل دوم: مشخصات جسمانی کافران در محشر**
- ۴۰۷ مجرمین در قیامت در زنجیرهای به هم بسته شده‌اند
- ۴۰۸ در غل و زنجیر بودن گردن کافران در قیامت
- ۴۰۹ در قیامت، ظالمان دستانشان را به دندان می‌گزند
- ۴۱۱ در حجاب بودن از نعمت‌های پروردگار در قیامت
- ۴۱۲ روی گردان از یاد خدا داوری معیشت سخت و کوری در آخرت
- ۴۱۳ چرا کور هستم در دنیا بینا بودم؟
- ۴۱۴ روسیاهی کسانی که نسبت کذب به خداوند می‌دانند
- ۴۱۵ فرو افتاده بودن چهره‌هایی در آن روز
- ۴۱۶ سفید و سیاه بودن چهره‌هایی در قیامت
- ۴۲۰ غبار آلوده بودن بعضی چهره‌ها در آن روز
- فصل سوم: آرزوهای قلبی کافران در محشر**
- ۴۲۳ درخواست بازگشت کافران به دنیا برای انجام دادن عمل صالح
- ۴۲۴ درخواست فرصت دوباره ظالمان که برگردند و ایمان آورند
- ۴۲۵ افسوس خوردن بر انتخاب دوست منحرف در دنیا
- ۴۲۷ حسرت بر نفرستادن ذخیره برای زندگی ابدی
- ۴۲۸ فراموش شدن در قیامت به خاطر فراموشی آیات خدا در دنیا
- ۴۲۸ آرزو برای فدا دادن پسران برای خلاصی از عذاب
- ۴۳۰ قبول نشدن فدیة از منحرفان به اندازه دو برابر امکانات زمین
- ۴۳۱ نپذیرفتن هیچ فدیة‌ای از کافران برای رفع عذابشان
- ۴۳۲ مقبول نشدن فدای دو برابر موجودی زمین از ظالمان و کافران

- ۴۳۴ پذیرفته نشدن فدیة زمین پُر از طلا از کافران
- ۴۳۴ گریزان شدن آدمی از برادرش
- ۴۳۵ سؤال نکردن هیچ دوستی از حال دوست خود
- ۴۳۶ گرفتار شدن هرکس در آن روز
- ۴۳۶ نظاره کردن به اعمالی که قبلاً فرستاده
- ۴۳۹ آرزوی کافران به یکسان شدن با خاک
- فصل چهارم: توبیخ کافران در قیامت**
- ۴۴۱ سکونت در مسکن ظالمان و ندانستن عاقبت کار آنان
- ۴۴۲ خطاب به کافران که چرا همدیگر را یاری نمی‌کنید؟
- ۴۴۲ سؤال از کافران که کجایند سُرکای خیالی شما؟
- ۴۴۳ پیمان گرفتن خداوند بر عبادت نکردن شیطان
- ۴۴۵ تسلیم گردیدن کافران در قیامت
- ۴۴۶ قسم خوردن مشرکان در قیامت که ما مشرک نبودیم
- فصل پنجم: اعترافات کافران در محشر و مباحثه با گمراه‌گرانیشان**
- ۴۴۹ سخن کافران بعد از مبعوث شدن در قیامت
- ۴۵۰ پرسش و پاسخ گمراهان از احوال همدیگر
- ۴۵۲ لعنت فرستادن کافران به همدیگر در قیامت
- ۴۵۴ شکایت کافران از گمراه‌گرانیشان
- ۴۵۶ سخنان مستضعفان به مستکبران گمراه‌کننده
- فصل ششم: سخن گفتن اعضای بدن و شروع عذاب کافران**
- ۴۵۹ روزی که کافران سخن نگویند
- ۴۶۱ دستور گردآوری ظالمان و هم‌ردیفان و معبودان آنان
- ۴۶۴ آمرخداوند به چشیدن کیفر اعمال ظالمان
- ۴۶۵ عذاب نکردن آخدی مانند عذاب خداوند
- ۴۶۶ آشکار شدن آثار سوء اعمال کافران بر آنان
- ۴۶۶ عرضه شدن جهنم بر کافران
- ۴۶۷ زبانه کشیدن شعله‌های آتش

۴۷۱. نیود منفعت برای معذرت خواهی ظالمان _____
۴۷۲. نهی از معذرت خواهی کافران در قیامت _____
۴۷۲. مگر آیات من بر شما خوانده نمی شد؟ _____
۴۷۴. عرضه شدن کافران به آتش _____
۴۷۶. به یاد آوردن همه اعمال در آن روز _____
۴۸۰. نمودار شدن جهنم بر گمراهان _____
۴۸۱. آورده شدن جهنم به محشر _____
۴۸۳. به صورت در آتش افتادن آنانی که با گناه آمده اند _____
۴۸۳. سؤال از معبودان مشرکان که شما بندگان مرا گمراه کردید؟ _____
۴۸۶. نیود بشارت برای مجرمان از سوی ملائکه _____
۴۸۸. شهادت دادن زبان و دستان و پاهای گناهکاران علیه آنان _____
۴۸۹. بر زبان هایشان مَهر زَنیم، دست و پاهایشان شهادت دهند _____
۴۹۰. دشمنان خدا به صورت جمعی به سوی آتش دوزخ برده می شوند _____
۴۹۸. آشکار شدن بدی های اعمال کافران بر خودشان در قیامت _____
۵۰۰. در قیامت، مشرکان معبودان خودخوانده خود را نمی یابند _____
۵۰۱. تخفیف ندادن به ظالمان هنگام مشاهده عذاب _____
۵۰۳. کافر شدن معبودان به مشرکان در قیامت _____
۵۰۴. خاضعانه تسلیم شدن مشرکان در قیامت _____
۵۰۵. خوار و رسوا شدن مشرکان در قیامت _____
۵۰۶. کجایند شریکان من که شما گمان می کردید؟ _____
۵۰۸. ندا به کافران که کجایند شریکانی که برای من گمان می بردید؟ _____
۵۰۹. نشنیدن و اجابت نکردن دعوت مشرکان توسط معبودان _____
۵۱۰. انکار پرستش معبودان توسط کفار _____
۵۱۱. گفتن معبودان کفار به آن ها که فقط ما را عبادت نکردید _____
۵۱۴. جزادادن بی کم و کاست کافران در قیامت _____
۵۱۵. دوست داشتن مشرکان مانند خداوند _____
۵۲۴. فرمان به جهنم آفکنده شدن تمام کافران عنود _____
۵۲۵. امر به رفتن به سوی جهنمی که تکذیب می کردند _____

- _____ ۵۲۵. آمر به رفتن به سوی سایه‌ای که سه قسمت است
- _____ ۵۲۷. به کافران گفته می‌شود که هرچاره‌ای دارید، بیندیشید
- _____ ۵۲۷. دعوت مشرکان از شرکائشان و اجابت نمودن آنان
- _____ ۵۲۹. شناخته شدن مجرمان از چهره‌هایشان
- _____ ۵۳۰. فرستاده شدن شعله‌هایی از آتش بدون دود
- _____ ۵۳۵. نکته‌ها و آموزه‌های بخش

بخش دهم: نزول فرشتگان و حسابرسی در قیامت

- _____ ۵۳۹. فصل اول: شکافته شدن آسمان و نزول فرشتگان
- _____ ۵۳۹. شکافته شدن آسمان با ابری سپید و نزول ملائکه اله
- _____ ۵۴۱. گشوده شدن آسمان به صورت درها
- _____ ۵۴۳. رسیدن فرمان پروردگار و ایستادن صف اندر صف فرشتگان
- _____ ۵۴۴. سخن گفتن ملائک با اجازه خداوند
- _____ ۵۵۱. فصل دوم: حسابرسی اعمال انسان‌ها در قیامت
- _____ ۵۵۱. آویخته شدن اعمال انسان‌ها به گردنشان در قیامت
- _____ ۵۵۲. خبر دادن از اعمال انسان‌ها به آنان در قیامت
- _____ ۵۵۳. آگاهی انسان‌ها از همه آنچه که از پیش و پس از خود فرستاده
- _____ ۵۵۴. سؤال نشدن از گناه انس و جنّ در قیامت
- _____ ۵۵۵. به زانو در آمدن همه اُمت در قیامت
- _____ ۵۵۶. فرا خوانده شدن انسان‌ها برای دریافت نامه اعمال با نام امامشان
- _____ ۵۵۹. نسخه برداری از همه اعمال در دنیا
- _____ ۵۶۰. انتشار نامه‌های اعمال
- _____ ۵۶۰. ثبت همه اعمال کوچک و بزرگ در کتاب عمل
- _____ ۵۶۲. در آن زمان، هرکس آنچه را که آماده کرده است، می‌داند
- _____ ۵۶۲. آمر خدا به قرائت نامه عمل انسان توسط خودش
- _____ ۵۶۳. همراهی کردن سوق دهنده و شاهد با همه اهل محشر
- _____ ۵۶۵. سخن قرین در مورد گمراه‌گر نبودنش
- _____ ۵۶۸. دفاع هر کس از خودش در قیامت
- _____ ۵۶۹. آگاهی انسان بر نفس خودش

- بی نتیجه بودن معذرت خواهی ظالمان ۵۷۰
- آن که نامه عمل به دست راستش دهند ۵۷۰
- درخواست مؤمنان برای قرائت نامه عملشان ۵۷۱
- آسان بودن حساب مؤمنان ۵۷۳
- سخنان دریافت کنندگان نامه اعمال با دست چپ ۵۷۴
- تحویل گیرندگان نامه اعمال از پشت سر ۵۷۶
- فصل سوّم: نصب گردیدن ترازوهای عدالت در قیامت** ۵۷۹
- نصب ترازوهای عدالت در قیامت ۵۷۹
- حق بودن سنجش اعمال در آن روز ۵۸۳
- پیروز بودن صاحبان ترازوی سنگین شده از اعمال نیک ۵۸۴
- صاحبان ترازوی سنگین شده از اعمال نیکو ۵۸۶
- زیان کار بودن صاحبان نامه عمل خالی از نیکی ۵۸۷
- در جهنّم بودن صاحبان ترازوهای خالی از نیکی ۵۸۸
- ترازوهای خالی از نیکی ۵۸۹
- برگزار نشدن وسیله سنجش برای کافران ۵۸۹
- نکته ها و آموزه های فصل** ۵۹۲

بخش یازدهم: مسئله شفاعت، رفتن انسان ها به بهشت و جهنّم

- فصل اوّل: شفاعت** ۵۹۵
- نبود شفاعت کننده ای برای مشرکان ۵۹۵
- پذیرفته نشدن شفاعت از کسی در آن روز ۵۹۶
- روزی که شفاعت شفاعت کنندگان منفعت نرساند ۵۹۷
- قبول نشدن شفاعت بدون اجازه خدای رحمان ۵۹۸
- توان شفاعت نداشتن بت ها در قیامت ۵۹۹
- شفیع بودن بت ها در نظر کافران ۶۰۰
- آیا فاقدان عقل، شفاعت می کنند؟ ۶۰۱
- مخصوص بودن شفاعت به خداوند مالک آسمان ها و زمین ۶۰۲
- نبودن شفیع به جز خالق آسمان ها و زمین و صاحب عرش ۶۰۳

۶۰۵. نبود شفاعت گر بدون اجازه خداوند
۶۰۶. انفاق قبل از روزی که بیع و دوستی و شفاعتی نباشد
۶۰۷. مفید بودن شفاعت با رضایت خدای رحمان
۶۰۹. اثر نداشتن شفاعت ملائک بدون اذن خداوند
۶۱۰. شفاعت فرشتگان با رضایت خداوند
۶۱۱. نبودن شفاعت نزد خداوند بدون اذن او
۶۱۱. انتظار مضطربانه شفیعان برای شفاعت
۶۱۲. آیا شفاعت گرانی برای ما هست؟
۶۱۴. شفاعت کننده ای برای ما نیست؟
۶۱۷. فصل دوم: رفتن کافران و مشرکان به جهنم
۶۱۷. شعله ور شدن جهنم
۶۱۷. رفتن مجرمان با زبان تشنه به جهنم
۶۱۸. جهنم وعده داده شده به کافران
۶۱۹. حرکت فرعون به سوی جهنم پیشاپیش قومش
۶۲۰. سؤال خازن جهنم از رسولان هر قوم
۶۲۱. آمر به داخل شدن از درهای جهنم
۶۲۳. فصل سوم: ورود بهشتیان به بهشت
۶۲۳. سلام خزانه بهشت به بهشتیان
۶۲۴. صادق بودن وعده خداوند به بهشتیان
۶۲۷. ارث داده شدن بهشت به سبب اعمال دنیوی
۶۲۸. سخن بهشتیان به جهنمیان
۶۳۰. رجال اعراف
۶۴۰. اعلان برائت بهشتیان از ظالمان
۶۴۰. طعنه رجال اعراف به جهنمیان
۶۴۱. رجال اعراف، شفاعت شدگان را به بهشت
۶۴۲. درخواست آب و غذا نمودن جهنمیان از بهشتیان
۶۴۳. نکته ها و آموزه های فصل
۶۴۵. کتابنامه

پیشگفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ
الطَّاهِرِينَ وَ جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ.

سپاس فراوان خداوند رحمان و رحیم را که برای هدایت بندگانش به راه سعادت دنیا و آخرت و نجات آنان از مسیر ضلالت و گمراهی، کتاب قرآن را بر پیامبر خود محمد مصطفی ﷺ نازل فرمود تا همه بندگانش، با آگاهی و عمل به دستورهای این کتاب مقدس، به سوی بهشت برین رهنمون گردند.

در طول سالیان متمادی، آرزو داشتم که آیات روز قیامت را از کلام الله مجید استخراج، و در یک مجلد گردآوری کنم و شرح مختصری در حدّ توان بر آن بنگارم. با استعانت از درگاه احدیت، در روزی مبارک به این امر مهم اقدام کرده، با توفیق خداوند توانا در مدت بیش از هشت سال، مکتوب پیش رو را به پایان رساندم. اگرچه شرح و تفسیر کامل این آیات شریفه، نیازمند توضیحات عمیق و فراوانی است و بیان و تشریح اعظام را می‌طلبد، اینجانب با وسع اندک علمی خویش به این امر مهم اقدام کردم تا به سهم خویش، قدمی در راه تبلیغ قرآنی برداشته باشم. با نگرش به کلّ آیات قرآن، بیش از ۵۸۰ آیه را که صراحتاً و مستقیماً به مسائل روز قیامت اشاره داشته است، استخراج کردم که با احتساب برخی آیات مرتبط، تعداد این آیات به بیش از ۵۹۰ آیه رسید؛ هرچند در بعضی تفاسیر^۱، تعداد آیات مربوط به روز قیامت تا حدود ۱۲۰ آیه بیان شده است.

۱. تفسیر پیام قرآن.

در مطالعات آیات قرآنی، هدایتگری، عظمت و عمیق بودن مطالب و اشارات چندجانبه آیات الهی و خلوت مخصوص آن‌ها، چراغ راه شد بر اینکه بینش خاص قرآنی در ذهنم پدید آید و دریابم که آیات شریفه، به قدری صریح و روشن و گویا هستند که نورانیت آیات، مفاهیمشان را در نظرها نمایان می‌سازند. افزون بر اینکه بیانات قرآنی از حیث لفظ و چینش ساختاری، از چنان استقلالی برخوردارند که هیچ‌یک از بیانات غیرقرآنی، شبیه آن نیستند و این مسئله، از معجزات قرآن حکیم به‌شمار می‌رود. واضح است که در آیات قرآنی، بعضی کلمات معانی بسیار وسیعی دارند که درک این معانی، نیازمند اطلاعات عمیق است و در متن آیات نیز تقدیراتی وجود دارد که آگاهی افزون‌تری در آن موضوع را می‌طلبد؛ بدین سبب از خداوند مٔان یاری طلبیدم که خود مرا به درک مفاهیم حقیقی آیاتش هدایت و رهبری فرماید و بینش مرا چنان وسیع گرداند که عبور از همه موانع برایم آسان گردد. به علاوه، چینش آیات قرآنی با موضوعات مشترک در کنار هم و در یک فصل مجزا، فتح باب دیگری شد که معانی آیات شریفه، بیش از آنچه تصور می‌کردم، در ذهنم روشن شود و در نهایت، مراجعه به بیانات ائمه معصومین علیهم‌السلام نورانیت دیگری پدید آورد که بیشتر مجهولات، از پیش رویم برطرف شوند. اگرچه در بعضی مواقع، نظرات متفاوت بعضی مفسرین اعم از شیعه و اهل سنت در معنای یک موضوع مرا به چالش و می‌داشت، به سرعت متوجه می‌شدم که محور قرار دادن مفاهیم اصلی آیات قرآنی که صریح و روشن هستند، محقق را از همه مسیرهای تحیر، مصون می‌دارد و جواب متشابهاً آیات نیز با محکماً قرآنی روشن می‌گردند.

در این کتابت، از ترجمه اساتیدی چون: انصاریان، فولادوند، ترجمه المیزان، مشکینی و مکارم که همه آن‌ها در قالب یک نرم‌افزار قوی و ارزشمند به نام جامع تفاسیر نور (دائرةالمعارف چندرسانه‌ای قرآن کریم) نسخه ۳ که توسط مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی تدوین گردیده است، استفاده شده و در بعضی موارد، ترجمه مطالب تحت‌اللفظی است.

در خاتمه، امید وافر دارم کتابت حاضر برای خوانندگان عزیز مثمر ثمر واقع شود و منشأ خیری برای دنیا و آخرت‌مان باشد. ان شاء الله.

محمد رحمت نیا

دوازدهم دی ۱۴۰۰ هجری شمسی